

ABONAMENTUL:
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și strălinate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscriptele nu se în-
 napoiază.

Românii în războiu.

Fapte și constatări.

Arad, 24 Febr.

Primum o scrisoare din Chiuzaia, în care un prieten al foii noastre ne comunică o nouă dovadă despre vitejia românească în acest războiu înfricoșat. E vorba despre regimentul 12 de glotași din Sătmar, compus în majoritate din Români. Intre cei distinși e un brav Român din comuna Chiuzaia: sergentul Ioan Triff. Voinicul nostru a fost mobilizat ca simplu soldat de rând iar în cursul războiului a fost înaintat, treptat, până la rangul de sergent și a fost premiat în două rânduri: odată cu 20 cor., iar a doua oară cu 100 cor. Acum a fost distins cu *medalia de argint cl. 1. pentru vitejie*.

Lăsăm să urmeze aci în întregime în original și'n traducere românească ordinul de zi care laudă vitejia acestui regiment în majoritate covârșitoare românească, precum și faptele eroului sergent român Ioan Triff din Chiuzaia.

M. kir. szatmári 12. népfőlkelő gyalogezred.

92. sz. Népf. ezredparancsnoksági napi-parancs.

Martinci, 1915 január hó 31-én.

Katonák!

Ha a Lukavica patakánál lefolyt csatározásoknál a 12-se népfőlkélok példát szolgáltatottak az ellenséges támadás visszaverésénél, úgy a Malován és Kozmaj hegyeknél, valamint Ornincánál támadási erejüknek vitézségi próbáját tették le.

December 8-án kora hajnalban indult meg a támadás az ellenség által megszállt többszörös fedezék sorok ellen.

Szurony szegezve verték ki az ellenséget állásaiból, fedezéket fedezék után elfoglalva.

Pedig ez csak gyermek játék volt ahhoz képest, ami a délutáni órákban reátok várt.

Több napi farsztó, idegölő, s legnagyobb nélkülözések között végzett harci munka után 4 órakor kezdték meg a támadást a két nagy hegy ellen.

Sem a mederek hegyoldal, sem a sűrű erdő, sem pedig az ellenséges tűz nem tudta újítottokat állani.

S midőn bekövetkezett az est, a 12-sek egyedül maradványként, megszállva tartva a magaslatokat és két napi koplalás után ebéd helyett: — töltényt kértetek, midőn másnap december 9-én hajnal hasadtával újból kezdődött a harc és páratlan vitézséggel tartottátok állásaitokat, a tarthatatlan helyzet dacára délután 4-ig talp alattnyi földet nem engedve az ellenségnek; ki tudná vitézségeteket jellemezni és elbírálni.

De ez még nem volt elég, a sors még többet kívánt tőletek.

Ravnigajnál december 13-án újból kellett harcolnotok; ismét csak ellenünk jött a főtámadás; — ágyu, bomba, fegyvertűz nem ingatott meg benneteket, ti voltatok az utolsók, kik testeikkal védtétek a visszavonulást és sokára a többiek után, midőn már jobbról; — balról rajtotok ütött az ellenség, hagytátok ott, parancsra, állásaitokat.

És december 14-én?! Midőn Jajincinál az előtünk lévő összes rajvonatok visszavonultak, ti a visszavonulókat áttörtétek és előnyomultatok; sem a visszavonulók izgalmai által, sem az ágyu és géppuska tűz hatásától vissza nem riadva bátran támadtatok és ismét csak mint utolsók jöttétek vissza.

Ha a 10 napi harcban tanúsított magatartástokot összegezem azt mondhatom: A 12-es népfőlkélok nemcsak az elsők, de ha kellett az utolsók is voltatok.

A 19-ik hadtest parancsnokság 1915. évi január 15-én kelt 68-ik számú parancs folytán

Kósa István, őrmester, régi 5-ik század;

Triiff János, szakaszvezető, régi 10-ik század; Papp Dezső, szakaszvezető régi 3-ik század, megsebesült 1914. XII/8., — személyes bátorságuk és példaadó vitéz magatartásukért az I-ső oszt. ezüst vitézségi érmével,

Fekete Árpád szakaszvezető, régi 11-ik század, mert egy járőrt ügyesen vezetett és erős ellenséges tűzben helyét megtartotta, míg százada beérkezett, továbbá

Vezsdel Simon népfőlkélok, régi 5-ik század, mert a visszavonulás alkalmával három megsebesült bajtársát el nem hagyta; másnap őket csapatjukhoz visszavezette, a II-ik oszt. ezüst vitézségi érmével tüntette ki.

Örömet és szeretettel vesszünk részt a kitüntetésekben, melyek nemcsak az egyénnek, hanem az egész ezrednek szólnak.

Viseljétek kitüntettek e megérdemelt jutalmat büszkén, de szerényen is, mert bajtársaitok segítségével nélkül nem részesülhettétek volna e kitüntetésekben.

Hodriła, ezredes s. k.

In traducere românească:

Reg. de glotași reg. ung. nr. 12 din Sătmar.

Ordinul de zi nr. 92 al comandei regim. de glotași

Martinci, în 31 Ianuarie 1915.

Soldați!

Dacă în luptele ce s'au dat la părăul Lukovitz glotașii regimentului 12 au dat pildă prin respingerea atacului dușman, la dealurile dela Molova și Kozmaj, precum și la Ornica ei au dat dovada vitejească a puterii lor de atac.

În revărsatul zilei lui 8 Decembrie s'a început atacul împotriva liniilor de șanțuri ocupate de dușman. Voi cu baioneta ați alungat pe dușman din pozițiile lui, cucerind șanț după șanț.

Dar asta a fost numai o jucărie față de ceea ce v'a așteptat în ceasurile de după amiază.

După lupte obositoare, ucigătoare de nervi, și purtate mai multe zile, îndurând cele mai mari

Ogorul meu.

(După Alfons Petzold).

In jur se 'ntinde trist ogorul meu....
 Pustie-i de grăunte mâna mea, mearu....

Și glii de glii șoptesc în graiul lor:
 De ce nu sămenii biet sămănător?...

Să samân eu? Priviți, e goală mâna mea!
 Și nu mai am cu ce le sămăna!....

Sămânțele ce am putut s'adun;
 Le-a dus al vieții-mi viitor, crud, nebun,
 Undeva 'n mări, în loc neroditor....

Sărac trec azi prin tristul meu ogor....

A. Cotruș.

„Plecarea ostașilor și despărțirea lor de cătră cei de acasă!“

Temă liberă dată școlarii dela școala elementară confesională gr. or. română din Cetea.

Iată câteva interesante răspunsuri ale micuților elevi și eleve.

Numărul poporal pe 1 an 4. cor.

De ex. lucrarea liberă a elevei Maria Halaiu, care are patru frați pe câmpul de luptă:

Frunză verde de pe coastă
 Vai de cei ce nu-s acasă.
 Că și eu am patru frați
 Cari s'au dus toți la răz.az.
 Când erau de-ajutorie
 Se duseră 'n cântănie.
 Foaiete verde lemn uscat
 Rău maică m'ai blăstămat
 Chiar în ziua de Rusale
 Într'o sărbătoare mare
 Cu mâinile către stele
 De-am ajuns la tunuri grele.
 Tunu-i greu și iarna-i frig
 Vai măicuță rău mă stric.
 Tunu-i greu și vara-i cald
 Eu fața 'n lacrimi mi-o scald.
 Cu dor și cu multă jele
 Știu dorul măicuței mele.

Soarte, eu ce ți-am făcut
 De mă chinui așa mult?
 Nici nu știu ce ți-am stricat
 De-așa rău mai depărtat?!
 Ție rău nu ți-o părea
 Că m'ai scos din țara mea
 Și m'ai dus în Galiția.
 Frunză verde busuioc
 Vai de om fără noroc.

Frunză verde măricine
 Rău m'ai blăstămat maică pe mine
 Să 'ncunjur țările toate
 Și Galiția jumătate.
 Cine-a făcut tunurile
 Nu-i mai steie lacrimile
 Căci cătu-i dealul de lung
 Ne duceam tot la „ibung”.
 Și maică de mi-i vedea
 Ai plânge de jalea mea.

Și noi când plecăm pe drum
 Înșirăm tun după tun
 Nu vedem nimic de fum.
 Frunză verde de mărar
 Grea-i viața de tunar.
 Viața tunarului
 Ca și firul paiului.
 Dorule arză-te focul
 Tot la mine-ți afli locul
 Multă lume am umblat
 Și de tine n'am scăpat.
 Frunză verde ruptă 'n patru
 Venit-a scris dela 'mpăratu
 Și o scris pe o hârtie
 Să mă duc la bătaie.

Tot în poezie îmi descrie o elevă plecarea alor 6 veți:

Numărul poporal pe 1/2 an 2 cor

Prețul unui exemplar 10 fileri.

lipsuri, la 4 ceasuri după amiază ați început atacul împotriva celor două dealuri.

Nici starea piezișă a dealurilor, nici pădurea deasă, dar nici focul dușmanului nu v'au putut opri calea voastră.

Iar când s'a lăsat seara, voi cei dela (reg.) 12 rămânând singuri sus, fiind ocupate înălțimile, după o nemâncare de două zile, voi în loc de prânz ați cerut cartușe (patroane), a doua zi, în revărsatul zorilor zilei lui 9 Dec. lupta a reînceput iar voi cu toată starea de nesuferit cu o vitejie fără de păreche v'ați ținut pozițiile, până la ceasurile 4 după amiază, nelăsând dușmanului nici o palmă de pământ. Cine ar putea să caracterizeze și să judece vitejia voastră?!

Dar atâta n'a fost destul, soarta a cerut dela voi și mai mult.

La Ravnigaj în 9 Dec. voi din nou a trebuit să începeți lupta. Atacul principal iarăși numai împotriva noastră a venit; tunurile, bombele, focul puștilor nu v'a descurajat, voi ați rămas cei din urmă, cari cu trupurile voastre ați apărât retragerea și mult în urma celorlalți, numai când dușmanul v'a atacat și din dreapta și din stânga, ați părăsit, la poruncă, pozițiile voastre.

Dar în 14 Decembrie?! La Jajinci, când toate trupele din liniile de foc de dinaintea noastră se retrăseră, voi ați trecut prin rândurile celor ce se retrăgeau și ați înaintat; neînfricați nici de agitațiile celor ce se retrăgeau, nici de puterea focului de tunuri și mitraliere voi ați atacat cu curaj și iarăși voi ați fost cei din urmă, care v'ați întors.

Rezumând ființa voastră dovedită în lupta de 10 zile pot spune, că: Glotașii regimentului 12 au fost nu numai cei dintâi, ci dacă a trebuit și cei din urmă.

În înțelesul ordinului (poruncii) nr. 68 dela 15 Ianuarie 1918 al comandei corpului de armată nr. 19

Ștefan Kósa, sergent-major, dela vechea comp. nr. 5.

IOAN TRIFF, sergent, dela vechea comp. nr. 10.

Desideriu Papp, sergent, dela vechea comp. nr. 3 (rănit în 8/XII 1914.) — pentru vitejia lor personală și pentru ființa lor bărbătească exemplară sunt decorați cu MEDALIA DE ARGINT cl. I.

Arpad Fekete, serg. dela vechea comp. nr. 11, fiindcă a condus cu dibăcie o patrulă și fiindcă în mijlocul unui puternic foc dușman și-a ținut locul până la sosirea companiei sale, apoi

Glotașul Simeon Vejdei, dela vechea comp. nr. 5, fiindcă cu prilejul retragerii nu a părăsit pe trei camarazi ai lui răniți, ci a doua zi i-a condus la trupele lor, — sunt decorați cu MEDALIA DE ARGINT cl. II. pentru vitejie.

Cu bucurie și iubire luăm parte în aceste distincții, cari date persoanelor se înțeleg pentru întreg regimentul.

Aceste răsplăți binemeritate, voi decorații să le purtați cu mândrie, dar și cu smerenie,

fiindcă fără de ajutorul camarazilor voștri voi nu ați fi fost împărtașiți de aceste distincții.

HODRILA, m. p.,
colonel.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna Târgoviște, cercul pretorial Bega, comitatul Caraș-Severin, pe câmpul de luptă.

- Ioan Bot, are 1 copil
Vasilie Țaran
Petru Țaran
Nicolae Bruznican
Vasilie Bruznican
Ioan Ionescu, are 1 copil
Romul Bublea, are 2 copii, (rănit)
Trifon Laichici, are 1 copil
Iosif Frățescu, are 2 copii, (rănit)
50 Dionisie Frățescu, (rănit)
Nicolae Lazarel
Gheorghe Hodoșan
Trifu Gavri, are 2 copii
Vasilie Crașovan, are 5 copii
Ioan Olariu, are 3 copii
Nicolae Ursu, are 2 copii
Moise Marinescu, are 3 copii
Ioan Iovicescu, are 2 copii
Moise Iovicescu, are 3 copii
60 Ioan Repeșan, are 5 copii, (Maria soția lui a răposat în 18/31 Decemv. 1914.)
Atanasie Vermeșan, are 2 copii
Petru Lazarel
Zenovie Ursu
Nicolae Ursu
Avram Ursu
Ioan Todorescu
Ioan Prohab
Petru Prohab, are 1 copil
Ioan Laichici, are 2 copii
30 Petru Laichici, are 1 copil
Nicolae Radu, are 1 copil
Ioan Opris, are 2 copii
Vasilie Lugoian, are 2 copii
Dimitrie Hodoșan
Dimitrie Găescu, învățator, are 1 copil
Nicolae Bublea, are 2 copii
Ioan Laichici, are 1 copil
Avram Bruznican, are 2 copii
Moise Bălan, are 2 copii
40 Vasilie Cicaici, are 1 copil, (rănit)
Ioan Cicaici

- Vasilie Bot, are 1 copil
Ioan Bot
Trifon Stoifia, are 3 copii
Vasilie Peia, are 3 copii
Ioan Crașovan, (rănit)
Ioan Laichici, are 1 copil
Petru Laichici
Ioan Laichici, are 3 copii
50 Gheorghe Laichici, are 2 copii
Vasilie Seleac
Ioan Gruneanțiu
Moise Costanda, are 2 copii
Trifon Bublea, are 2 copii
Ioan Bublea
Ioan Radu, are 1 copil
Trifon Bruznican, are 1 copil
Ioan Lugoian, are 2 copii
Ioan Costanda, are 4 copii
60 Vasilie Peia, are 1 copil
Gheorghe Sentici
Moise Sentici
Vasilie Laichici, are 2 copii
Dimitrie Laichici
Avram Stoifia, are 2 copii
Dimitrie Hodoșan
Petru Hodoșan, are 1 copil
Vasilie Hodoșan
Vasilie Frățescu, are 2 copii
70 Vasilie Laichici, are 1 copil

În curând vor pleca:

- Ioan Ursu, are 2 copii
Vasilie Laichici, are 2 copii
Constantina Bălaci, are 3 copii
Iosif Bot, are 1 copil

Comunicat prin: Petru Hereț,
preot ortodox român.

Frunză verde ruptă 'n zece
Din anul patrușprezece
Tristă veste veni 'n țară,
Veste jalnică și-amară
Să meargă feciorii iară.

Frunză verde ruptă 'n două
A venit poruncă nouă,
Satul ei să-l părăsească
Și la războiu să pornească.
De feciori ar fi ce-ar fi
Dar, chiamă și bătrânii
De rămân copiii plângând
Și neveste suspinând
Și copiii tot întreabă:
Unde-i tata, mamă dragă?
Frunză verde de trifoiu
Da a pornit la războiu,
Frunză verde ca nalba
La războiu în Bosnia.

Scris-am pe-această hârtie
Micuța mea poezie.
Frunză verde de piperi
Am avut și-eu 6 veri
Șase veri ca șase brazi
Și s'au dus toți la năcaz.

Frunzuță verde de crin
Mi-e frică că nu mai vin
Că le-a dat patroane multe
Să nu vie 'ndărăt iute.

Dumnezeu va rândui
Și iară ne-om întâlni.
Scrisă de: Iustina Dărămuș.

Iată cum de frumos îmi descrie eleva Maria Suciu, despărțirea ostașului:

Când de-acasă am plecat
Vecinii s'au adunat
Și neamurile au venit
Ca și când aș fi murit.
Și mama amar plângea
Și din grai așa grăia:
— Bătrână-s, nu te-oi vedea.

Și-mi luai cufărul 'n mână
Și plecai către mașină
Cu iubita mea soție,
Lăsați casa și averea
Copilașii și muierea,
Și-am ajuns la stațiune
Unde-i locul de-a ne pune.
Văd trenul venind din sus
Eu de jale eram dus.
Aici eu mă sui în tren
Și plecai încet și lin
Toată noaptea cu senin.

Când la Bălgrad*) am plecat
Copiii i-am sărutat
Cu soția mâna-am dat.

*) Orăștie.

Dragii mei, mici copilași,
Eu mă duc, pe voi vă las,
Odată vă mai sărut
Până mor eu nu vă uit.

Ne-a trimis cumnatul carte
Să nu port haine spălate
Nici negre și mohorite
Numai nouă mai urite.
Nice la grumaz mărgele
Că el poartă haine grele,
Nice în urechi cercei
Că el merge la băta.

Încă un exemplu, scris de P. Raica:

Frunză verde ruptă 'n zece
Din anul cel cincisprezece
Veste nouă veni 'n țară
Veste jalnică și-amară
Să mai plece alții iară.
Pe marginea Dunării
Merg voinicii ca norii
Blăstămându-și părinții
De ce i-a făcut pe ei
Așa mulți și subțirei.
Dar părinții nu-s de vină
Că și ei plâng și suspină,
Că și ei sunt supărați
Că știu fiii 'n foc băgați.

Părerile d asupra

D. I. G. B. Naționale, a accola" un interes ducem părțile n

Dupăce ara tura noastră ca sită de organiz felul acesta:

— Astfel, ca nu vor să cuno Banca Națională trei pătrimi din creanțele agricole pus la dispoziție

Să nu se cre cat să căutăm a tori. Dinpotrivă, după izbucnirea criza prin care greuna și că ea cultori, am cor bancheri, invitâ stre așezăminte

gubernatorul

am arătat ban gricultura: lips colta, vinde și și ruina noastră departe pe ag păsuiri ci și n Am pus atu de 20 milioane

Alt exemplu

Nu știu
Merg bă
Lasă țar
Copilașii

Frunză v
Muscanu
Frunză v
Pân' fus
Frunză v
Mai pe t
Frunză v
Și-acum
Bată-te
Să-ți pli
Notă. — El

Ca una di
rerea mea, v
lui Nicolae C

Când ple
Pleca'i c

*) Soldați

Părerile d-lui I. G. Bibicescu asupra crizei agricole.

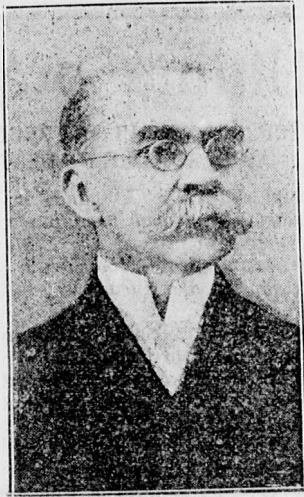
București, 22 Febr.

D. I. G. Bibicescu, guvernator al Băncii Naționale, a acordat revistei „România Agricolă” un interesant interview, din care reprodusem părțile mai principale.

Dupăce arată răul de care suferă agricultura noastră care e cu totul — se zice — lipsită de organizare, d. Bibicescu urmează în felul acesta:

— Astfel, ca să afle și acei ce nu cunosc sau nu vor să cunoască ajutorul ce l-a dat și-l dă Banca Națională agricultorilor, vă comunic că trei părți din portofoliul băncii e format din creanțele agricultorilor mari și mici, cărora le-a pus la dispoziție credit ieftin.

Să nu se creadă că acest fapt ne-a împiedecat să căutăm a înlesni și mai mult pe agricultori. Dimpotrivă, în luna August, anul trecut, după izbucnirea războiului, dându-ne seamă că criza prin care trece țara de doi ani se va îngreuna și că ea va lovi în primul rând pe agricultori, am convocat imediat o conferință de bancheri, invitând pe conducătorii primelor noastre așezăminte de credit. În această conferință

I. G. BIBICESCU
guvernatorul „Băncii Naționale” din București.

am arătat bancherilor pericolul ce amenință agricultura: lipsa exportului, neputința de a recolta, vinde și semăna. Ruina agriculturii fiind și ruina noastră, le-am propus să înlesnim mai departe pe agricultori, acordându-le nu numai pășuri ci și noi sume necesare agriculturii.

Am pus atunci la dispoziția băncilor o sumă de 20 milioane în afară de creditul lor curent.

Această sumă trebuia însă acordată agricultorilor cu un procent mai mare numai cu 2 la sută peste scontul Băncii Naționale și garantată cu gaj (amanet).

Din acest credit s'au întrebunțat numai 8 milioane. Crezând că bancherii nu au conveniență în limita de 2 la sută ce aveau de folosit, proiectasem să reduc în mod excepțional dobânda Băncii Naționale la 5 la sută, lăsând bancherilor un profit de 3 la sută.

Lipsind mijloacele care să garanteze o păstrare reală, în bună stare a cerealelor transmise în gaj, împrumuturile au fost cu greu acordate. La aceasta au mai contribuit și multe experiențe triste, făcute de unele bănci, cu împrumuturi pe gaj pe recolte.

Evenimentele s'au precipitat din ce în ce mai mult și greutăți din ce în ce mai mari au căzut pe capul agriculturii.

D. Bibicescu arată apoi că evenimentele de azi cer o deslegare urgentă. Banca Națională trebuie să înceapă operații financiare direct cu agricultorii:

— De altfel, spune d-sa, e bine să se știe că Banca Națională a făcut operațiuni de garantare în anii 1894, 1895, 1896 și 1897. Dacă aceste operațiuni au încetat aceasta n'a fost deloc din vina Băncii, care a menținut și menține creditul de 5 milioane pentru aceste operațiuni.

Să nu se creadă însă că agricultorii au profitat vreodată de acest fel de credit. Singurii agricultori cari s'au adresat Băncii cu warante au fost d-nii general Băicoianu și N. Enășescu. Acei ce s'au folosit însă de acest fel de operațiuni, au fost mijlocitorii.

Cercetând cauza acestui fenomen ciudat, am constatat că agricultorii preferă să se împrumute dela bănci particulare, făcând vândută recolta lor, pentru garantarea împrumutului. Cu acest mod ei obțin, ce-i drept, o sumă mai mare dar, cu ce dobândă grea!

În dorința ce are de a sprijini pe agricultori, consiliul de administrație al Băncii Naționale, într'o sedință, a decis menținerea creditului de 5 milioane pentru operațiuni cu warante¹⁾. În același timp consiliul Băncii a hotărât să acorde Băncii Sindicatului agricol Ialomița, precum și celelalte Bănci de ale Sindicatelor agricole, credite noi și numai pe 2 semnături, însă cu garanția consiliului băncilor respective. Astfel, cu semnătura agricultorului împrumutat și a Băncilor de Sindicate, deci cu 2 semnături în loc de 3, câte prevede regulamentul, Banca Națională va procura bani ieftini agricultorilor. S'a cerut garanția consiliului băncilor respective ca o măsură de prevedere și pentru a nu se acorde prea lesne asemenea credite de către Băncile Sindicatelor agricole.

În realizarea acestui mijloc de înlesnire al agricultorilor, am arătat dlor Seceleanu și Poe-

¹⁾ Warant, termen de comerț, însemnează o chitanță dată agricultorilor când depun cereale într'un doc sau magazie și constatând valoarea mărfii depuse.

nar-Bordea, că în primul loc e nevoie ca warantele să se bucure de toate garanțiile, adică magazii practice, control serios și administrație conștiințioasă.

La sfârșitul interviewului său, d. Bibicescu se ocupă de situația țăranilor agricultori:

— „Situația țăranimii e mult mai îngrijitoare decât și-o închipue cineva. Înlesnirile mari cu cari orice țăran găsea bani pentru a cumpăra pământ, întrecerea la care s'au luat Băncile Populare cât și cele particulare, de a acorda asemenea credite, tentații de procente mari ce țăranii le plăteau, au făcut ca cererea de pământ să fie prea mare și de aci scumpirea lui.

Plătindu-se de către țărani 1000 și 1200 lei pogonul cu bani împrumutați, la cari plătesc 10, 12 și 14 la sută, m'am întrebat și cercetând am constatat că nici dobânda n'o pot plăti din rodul muncii și al pământului lor²⁾.

E fatal deci să ne așteptăm la o nenorocire ca cea urbană din criza trecută, care să aducă ruina țăranului mic proprietar.

Înlăturarea acestei nenorociri mă preocupă și pentru acest scop am făcut ministrului de finanțe propunerea de a lua asupra noastră datorile țăranesti, la cari să le socotim o dobândă numai de 4 la sută, iar cu diferența până la 10—12 la sută sau 14 la sută cât plătesc acum, să amortizăm datoria cu care e grevată proprietatea țăranescă.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — În Polonia rusească nu a avut loc nici o schimbare esențială. În Galiția occidentală vremea nefavorabilă îngreunând vederea a fost împiedecată acțiunea artileriei și alte operațiuni de război. În Carpați s'au prăbușit ca de obicei toate atacurile Rușilor, având ei pierderi simțitoare. Am făcut prizonieri 7 ofițeri și 550 de soldați ruși.

Din jos de Nistru luptele continuă. Trupelor croate, probate deja pe câmpul de luptă, le-a reușit cu atacuri succese să-i scoată pe Ruși din mai multe localități, să ocupe pozițiile de pe înălțimi, în cari s'a întărit dușmanul și înaintând să cucerească teren.

Berlin. — Dela cartierul principal se anunță: În noaptea de 21 spre 22 Februarie am aruncat asupra cetății Calais numeroase bombe.

Francezii au atacat ieri, deși cu forțe scăzute, în Champagne la Pethes și spre nord dela această localitate. Toate năvălirile dușmanului s'au prăbușit în focul artileriei noastre.

La Ailly-Apremont i-am respins în pozițiile lor

²⁾ În adevăr, împrumuturile repartizate ale băncilor populare pentru cumpărări de terenuri, în 1912, au fost de 22,4 la sută.

Alt exemplu de *Traian Raica*:

Nu știu Doamne ce să fie
Merg bătrânii 'n cătanie
Lasă țara și averea
Copilașii și muiera.

Frunză verde busuioc
Muscanu i-a silit la foc
Frunză verde de mohor
Pân' fuse-și poruncitor
Frunză verde de pe rit
Mai pe toți i-ai prăpădit
Frunză verde de pe vale
Si-acum ne silești tu iară
Bată-te praznicile
Să-ți plinești ștandurile*).

Notă. — Elevul înțelege aci domnia Rușilor

Ca una dintre cele mai frumoase, după părerea mea, v'o trimit în original. Este lucrarea lui *Nicolae Cristea*.

Când pleca'i Doamne de-acasă
Pleca'i cu inima arsă

*) Soldați activi.

C'am lăsat boii 'njugați
Și copiii 'nstrăinați
Eu plecai la munți Carpați
La munții Carpaților
La desimea brazilor.
Foaie verde de sacsău
Unde stă sângele tău
Și-s voinici împrăștiati
Și de sânge înecați,
Dar mai mulți is înghețați.
Frunzuță verde de plop
Mulți suntem fără noroc.
Rusule mâncate-ar focu
Ne iai țara cu potopu
Tu oamenii-i potopești
Și nimic nu dobândești
Frunză verde de pe munți
'N țara noastră-s oameni culți
Dar Rusule 'n țara ta
Is oamenii ca marha*)
Și la față ca moartea
Și-ai venit să ne prăzi țara.
Tu Rusule n'ai mai fi

*) vită.

Că ne-ai prădat oamenii.
Ăsta-i războiul greu, cumplit,
Doamne, când va fi sfârșit?
Frunză verde măderan
Că-i de-o jumătate an.
Rusule, nu ți păcat
De-atâta sânge vărsat?
Păsărică pasărea
Mergi tu la soția mea
Pune-te la ea pe prag
Și îi cântă mai cu drag
Să îi cânti versuri de jele
Din năcazurile mele
Cântă și soție spune
Cum trăim în astă lume
Știe numai Dumnezeu
Cum trăiesc eu de cu greu.
Foaie verde busuioc
În lume eu n'am noroc
Maică rău m'ai blăstămat
Să petrec zilele mele
În suspin și mare jele.

Com. prin: **Ioan Frâncu**, abs. de teol., inv. prov.

pe Francezi, cari la început au avut succese mai mici.

In Vosgi, am ocupat cu asalt șeaua de munte, ce se găsește spre nord dela localitatea Mühlbach. Dealtcum nu e nici o noutate mai remarcabilă.

Pe câmpul de războiu din ost atacurile Rușilor încercate în direcția nord-vestică dela Grodno, cu forțe nou instruite și concentrate repede, s'au prăbușit, având dușmanul mari pierderi.

Numărul tunurilor capturate cu prilejul urmăririi dușmanului după lupta dela Mazuri s'a crecut peste 300; între aceste se găsesc 18 tunuri grele. Spre nord-vest dela Ossowitz, spre nord dela Lomza și la Praszysz luptele continuă.

De-a lungul Vistulei, spre ost dela Plock, am înaintat în direcția spre Wissogrod.

În Polonia, la sud de Vistula am respins o năvălire făcută de o divizie rusească împotriva pozițiilor noastre dela Rawka.

Inchiderea canalului La Manche.

Milano. — Ziarele din Londra anunță că toate porturile din canal au fost ieri închise pentru navigație. Toate porturile franceze din canal stau sub comandă engleză.

Un senzațional consiliu de coroană.

Londra. — Ieri s'a ținut în palatul Buckingham un senzațional consiliu de coroană sub prezidenția regelui Gheorghe al Angliei. La consiliu au luat parte ministrul de externe Grey, lordul Kitchener și ambasadorul rusesc la Paris Iswolski. Se crede, că în acest consiliu de coroană probabil s'a discutat noua situație militară creată prin recenta înfrângere rusească dela lacurile mazuriene.

Pietrkow sub suzeranitate austro-ungară. — Eroismul soldaților români.

Viena. — *Corespondenții de războiu anunță: În Pietrkow a fost proclamată suzeranitatea monarhului nostru. Proclamația a fost așezată, chiar în momentul când în oraș au sosit și corespondenții de războiu. Soldații români și săcii sunt în tabera pe vastul câmp de vânat al țării, unde luaseră parte odinioară la vânătoare împăratul Wilhelm și decedatul moștenitor Francisc Ferdinand împreună cu țarul.*

Autoritățile înalte militare vorbesc încântate despre eroismul soldaților ROMÂNI dovedit în luptele de aci. Între soldații români au fost distribuite aci 194 medalii pentru vitejie.

Bulgaria amenințată de antantă.

Sofia. — Se afirmă că puterile antantei au amenințat Bulgaria, că în caz dacă nu se va alătura imediat antantei, va fi invadată de armatele rusești.

Măsurile de retorsiune ale Franței.

Copenhaga. — Guvernul englez a luat hotărârea, că o măsură de retorsiune pentru pierderile suferite mai în urmă pe mare în urma blocadei începută în 18 Februarie, ca toate articolele de alimente destinate pentru Germania le va considera de contrabandă absolută și a îndrumat prin amiralitate flota franceză ca conform acestei hotărâri să oprească toate vapoarele cari poartă astfel de contrabandă, ducând toate depozitele de această natură imbarcate pe vapoare în fața judecătoriei de jaf.

Lupta pentru Stanislau.

Budapesta. — Dela cartierul presei: Lupta pentru posesiunea Stanislauului continuă fără întrerupere cu multă violență. De când Rușii s'au întărit pe înălțimile din jurul orașului, s'a desfășurat formal o luptă mare. A treia luptă dată pe linia scurtă Nadworna—Stanislau dovedește din nou, că Rușii sunt un dușman viguros. Dușmanul ține foarte mult la posesiunea Stanislauului, deoparte încrucisându-se aci liniile ferate ce duc la frontul din Carpați, iar de altă parte pentru ca să împedecă sau să amâne impresurarea dinspre dreapta a armatei rusești, ce luptă în Carpați. Lupta se desfășoară favorabil pentru noi. Rușii încearcă în Carpați neîntrerupt să ne spargă frontul.

La forțarea strămtorii Ducla au renunțat, având ei pierderi enorme și acum aci adversarii

stau față în față în tranșee. Cu atât mai violent se dă însă lupta la Wyskow. Năvălirile Rușilor au pus aci la grea probă eroismul trupelor noastre, care însă înfrânge toate eforturile rusești. Ieri noapte a fost respins un atac al Rușilor suferind aceștia pierderi enorme. Lupta dela Wyskow e dealtcum deasemenea favorabilă nouă și avem speranță întemeiată că rezistența și eroismul miraculos dovedite de trupele noastre pe un teren nebănuț de greu își va aduce roadele.

Consiliu de războiu în Rusia.

Paris. — Se anunță din Petrograd că ministrul de războiu Suchomlinow s'a dus la cartierul general rusesc, unde va avea un consiliu de importanță cu marele duce Nicolae Nicolaevici.

Ieșirea garnizoanei din Przemysl.

Copenhaga. — În comunicatul rusesc dat în 21 Februarie se spune că garnizoana din Przemysl a încercat în două rânduri o ieșire dar a fost respinsă.

O nouă notă a Statelor-Unite.

Berlin. — Ambasadorul Statelor-Unite a prezentat azi în ministerul de externe o nouă notă diplomatică a guvernului său. Nota aceasta cuprinde propuneri privitor la siguranța vapoarelor americane în zona declarată de Germania de teritor de războiu. Tot în acest scop a fost prezentată din partea guvernului american și la Londra o notă similară.

America își construiește submarine.

Washington. — Senatul Statelor-Unite a votat în ședința de ieri un proiect, prin care guvernul american a cerut construirea a 75 submarine.

Hotărârea aceasta s'a luat în baza experiențelor făcute în războiul actual.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 24 Februarie 1915.

Absolvarea glotașilor tineri dela serviciu de arme. În baza unei ordinațiuni dată în zilele aceste de ministrul de interne ungar Sándor Hanos la absolvirea glotașilor născuți în anii 1896, 1895 și 1891, cari vor sta la asentase între 18 Februarie și 24 Martie, se vor avea în vedere în general principiile și dispozițiunile cuprinse în ordinațiunea dată de același ministru în 2 Noemvrie 1914. Abatere se face numai intrată că e destul, ca glotașul propus pentru absolvare să fie aplicat în postul recerut cel puțin din 1 Ianuarie 1915.

Ministrul de interne accentuiază în ordinațiunea lui de acum că poate dispune numai în chestia absolvării acelor glotași, cari sunt aplicați la instituțiuni sau întreprinderi de importanță pentru interesul public, cari aparțin în privința administrativă sferii sale de competență.

Toți acei glotași găsiți apți pentru serviciu militar, cari au fost propuși pentru absolvare nu vor avea să intre la serviciu militar până când nu vor fi încunoștințați pe cale oficială despre rezolvirea rugării lor. Ministrul însăfășit atrage atențiunea forurilor respective că absolvările să le propună după o judecată riguroasă a motivelor și având în vedere înainte de toate singur interesele armatei.

Ce zicale au alte nații despre Român. Grecii: Intelteptului e de ajuns un semn, și Românului o fluerătură. (Cum țin minte fluerătura lui Iancu Jianu!) Polonii: „Valahia este mormântul Poloniilor”. Rutenii: „Fie țigan, fie Român, tot acelaș lucru: credință de câne”. Ce și Românul are credință? Sașii: „I-a părăsit ca sf. Pavel pe Români, Sărbii: „Când Românul zice „ba”, să nu te mai împotrivesți!” „Dulci-s Românii ca nucile și Românele ca smochinele”. (Și noi tămâiem și pe dușmanii nației...) — I. Zanne.

Fabrică românească de bani în Cleveland (America). În Lorain Ave., aproape de Market House, poliția a prins o bandă întreagă de făcători de bani falși. Ei făceau dolari de plumb

și îi cheltuiau ca bani buni de argint. De mult tot fac ei la bani de aceștia dar poliția nu i-a putut prinde, cu toate că au știut despre acest lucru. În cele din urmă s'a aflat. Cinstiți și nerușinata bandă de falsificători e un bort românesc. Numele bortierului e Gavril Hirinan de loc din comitatul Sătmarului. Unul dintre borteri e din comuna Gurarâului, din Transilvania.

Poliția a arestat întreg bortul.

Păcat că Românii noștri se ocupă cu astfel de mișelii cari numai bine nu le poate aduce, mai cu seamă că se amestecă cu totii în astfel de lucruri ca muștele în miere de stup.

Vor fi foarte aspru pedesiți din partea statului.

Să le fie rușine!

Duși cu mașina de sburat în patria veche. De când s'a început războiul și au ieșit tot felul de știri despre mașinile de sburat, că așa și așa, pot duce oameni și bombe, ba și tunuri chiar, unii speculanți s'au folosit de prostia unor muncitori în orașul Warren, O. (America). Au umblat agenți fără suflet printre muncitori vânzând bilete pentru călători spre patria veche prin aer, cu mașina de sburat. Biletele nu erau scumpe, ci numai câte 10 dolari, că vezi Doamne, aerul nu costă așa mult, iar ziua era pusă pe mai târziu. S'au aflat și proști de aceia cari au cumpărat bilete, iar când și-a umplut jidanul straița de bani, a sburat numai singur cu trenul.

Ultima oră.

DESMINȚIRE. — ÎN JURUL PETRECERII DLUI T. MAIORESCU ÎN BUDAPESTA.

Consulatul General al României în Budapesta ne autorizează să publicăm următoarea rectificare a știrii publicată în nrul 30 din 8 (21) Februarie al ziarului nostru, știre reproducă din „Foaia Poporului Român” a dlui Birăuțiu, privitoare la d. Titu Maiorescu:

„Nu este adevărat, că d. T. Maiorescu ar fi, sau ar fi fost bolnav în Budapesta. Din contră d. Maiorescu, cu toată vârsta sa înaintată, se află foarte bine și cele câteva zile cât a stat aici la hotelul „Hungaria”, în fiecare zi ieșea la plimbare pe jos.

Nu este adevărat, că n'ar fi primit pe d. Gr. Bilciurescu, consulul general al României. Adevărat este, că d. Maiorescu ieșise tocmai la plimbare și d. Bilciurescu i-a depus carta de viză. A doua zi d. Maiorescu a venit la Consulatul General spre a întoarce vizta și a stat de vorbă cu d. Gr. Bilciurescu mai bine de o oră”.

GENERALUL FRANCEZ PAU ÎN BUCUREȘTI.

Budapesta. — Se anunță că generalul Pau a sosit în București.

RAPORTURILE CHINO-JAPONEZE — GRAVE.

Peking. — Se constată o agravare a raporturilor dintre China și Japonia.

FRANȚA VA TRIMITE 2 CORPURI DE ARMATĂ ÎN SERBIA(?)

Zürich. — Se svonește, că în urma propunerii făcute de generalul Pau, guvernul francez ar fi hotărât trimiterăa a două corpuri de armată în Serbia.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Iulian Madincia. — Seghedin.

Ziare din Tară mai răspândite și bine redactate sunt: „Universul” „Minerva”, „Adevărul”, etc. Pentru adresă ajunge: București.

Noi numai la interval de luni de zile vedem câte un număr răcit, provăzut cu sigilarea din Budapesta: „Cenzurázva”, (adeacă aci se cenzurează presa din străinătate). Libera trecere mai toate o au, dar se împotmolec în Budapesta; probabil vor fi — rusofile.

Ziarul numit „Ziua”, despre care se știe că apare tot în București, sosește mai regulat, de regulă nu din București, ci din Brașov, francat cu marcă ungară. Pentru ce de acolo, nu știm. Poate va fi având reprezentanță administrativă, a cărei adresă v'am comunica-o cu plăcere, dar n'o cunoaștem. — R.

Ioșif Teicu, Berliște. Vă implinim cererea. Abonamentul Dv. e achitat până la 31 Martie a. c.

Redactor responsabil: Constantin Savu.